KAY ARTHUROVÁ

Jak STUDOVAT SVOU BIBLI

Nakladatelství KMS

Praha 2026

Z anglického originálu How to Study Your Bible
Copyright © 1994 by Precept Ministries
Originally published: How to Study Your Bible precept upon precept.
Old Tappan, N.J.: F.H. Revell, c1985.
All rights reserved.

Vydalo © Nakladatelství KMS, s. r. o.
Primátorská 41, 180 00 Praha 8
nakladatelstvi@kmspraha.cz
První tištěné vydání – 1999
První elektronické vydání – 2026

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této knihy nesmí být bez písemného svolení vydavatele reprodukována nebo šířena v žádné podobě elektronické ani mechanické, včetně fotokopií, nahrávek či zařízení do informačních sítí nebo vyhledávacích systémů.

Biblické citace ze Starého zákona jsou vzaty z Českého ekumenického překladu, Česká biblická společnost, 1985. Pro citace z Nového zákona byla použita Nová smlouva – Překlad Křesťanské misijní společnosti, Vydavatelství KMS, 1994.

ISBN 978-80-7664-100-6

Obsah

Chcete-li znát Boží slovo... 6
Induktivní studium, jeho cena a radost z něj 8

Část první
Pozorování – zjistěte, co Bible říká!

1/ Pravidla pro práci s kontextem 14
2/ Získejte celkový pohled 21
3/ Zaměřte se na detaily 34

Část druhá
Výklad – zjistěte, co to znamená!

4/ Hledání významu 45
5/ Je to pro mě španělská vesnice! 51
6/ Nechť Bible sama vykládá Bibli 56
7/ Kdy, kde a proč 60
8/ Představte si, že... 62
9/ Když jedna věc představuje druhou 66
10/ Jak porozumět zjevení 72
11/ Odhalte autorův záměr 78

Část třetí
Aplikace– zjistěte, jak to funguje!

12/ Proměněný život 84

Část čtvrtá
Organizace – Prohlubte své zkušenosti!

13/ Vytvoření osnovy 89
14/ Tématické studium 97
15/ Studium postav – poučte se ze života druhých 100

ČÁST PÁTÁ

Praktické pomůcky – nástroje pro další studium

A. Shrnutí induktivního přístupu 105
B. Přehledná tabulka 108
C. Pracovní list 109
D. Jak používat studijní pomůcky 110
E. Čas, rod a způsob sloves 120
F. Jak najít čas, rod a způsob 128
G. Doporučené studijní pomůcky 136

Poděkování 138

Milí čtenáři!
Kniha, kterou vám právě předkládáme, představuje obecnou pomůcku, jak se co nejdůkladněji seznámit se svou Biblí a jak z ní vytěžit co nejvíce. Je to příručka, která se v řadě zemí velice osvědčila a která obohatila mnoho lidí. To je důvod, proč s ní chceme seznámit také vás. Úzce souvisí s knihou „Jsi tam, Pane?“, která již u nás v češtině vyšla. Přejeme vám při jejím studiu (a při studiu Bible) hodně požehnání a radosti z toho, na co sami přijdete a co objevíte.

– Vaši spolupracovníci z Precept Ministries v ČR

Kniha je určena všem zájemcům o studium Písma. Závěrečná část, především přílohy D – G, se však týkají pouze hlubších zájemců, kteří mají přístup k anglickým příručkám, v češtině zatím nedostupným. Rozhodli jsme se je však zařadit, protože jsou součástí knihy a protože pro nejednoho zájemce budou velkým přínosem. Mnozí čtenáři se k nim také budou moci vrátit v budoucnosti.

Chcete-li znát Boží slovo...

Milí přátelé,
víte o tom, že se právě chystáte seznámit se s metodou studia Bible, která se pro vás může stát odrazovým můstkem k novému pohledu na život a k obnovené naději? V průběhu dějin si Pán Bůh povolával muže a ženy – obyčejné lidi jako jste vy i já – aby je použil k velkým úkolům pro svoje království. Když teď začínáte, modlím se za vás, aby vám při studiu Božího slova sám Bůh dovolil spatřit naprostou jedinečnost vašeho života. Modlím se také, abyste vydrželi a nevzdali to. Bez skutečné sebekázně není možné dosáhnout ničeho velkého, ani uskutečnit své sny.

V roce 1969 jsme s manželem Jackem opustili misijní práci, protože jsem byla nemocná. Jack se stal manažerem křesťanské rozhlasové stanice a mne požádali, abych jednou týdně vedla biblické studium. Jednalo se o skupinu 250 žen v Atlantě v Georgii. Hluboce se mne dotkl vnitřní hlad, se kterým jsem se u nich setkala. Toužily po poznání Božího slova i po jeho uvádění do života.

První osnova kurzu „Jak studovat Bibli“ měla jen čtyři stránky. Mé srdce tenkrát volalo k Bohu: „Pane, budou tyto ženy schopné krmit se samy, až si mne zavoláš z Atlanty pryč?“

Na základě zkušeností z těchto lekcí vznikly kurzy induktivního studia „Precept upon Precept“. Počet účastníků kurzu v Atlantě se zvýšil z 250 na 1700. Během posledních dvaceti let pomohlo toto nedenominační biblické studium statisícům lidí ve Spojených státech a ve více než 85 zemích světa naučit se studovat Bibli induktivní metodou.

Pro většinu lidí je nejlepší učit se studovat Bibli ve skupině, zatímco jiní si chtějí tuto metodu osvojit sami. A právě proto vznikla tato kniha.

Chcete-li skutečně poznat Boha, toužíte-li po hlubokém a stálém vztahu s Ježíšem Kristem, chcete-li žít věrně a vědět, co po vás Bůh chce, je nutné pro

to udělat více, než si jen zběžně přečíst Bibli a dozvědět se, co o ní napsal někdo jiný. Musíte se s Božím slovem setkat osobně, vstřebat jeho poselství a dovolit Bohu, aby vám svou pravdu vyryl do srdce, do mysli a do každodenního života. A právě v tom spočívá podstata induktivního studia Bible: objevit pravdu sám pro sebe, zjistit, co to znamená, a získanou pravdu aplikovat do života.

Ďábel, ten žalobce bratří, vás bude při každé příležitosti odrazovat (J 8,44; Zj 12,10). Zejména v případě, jestliže jste se pokoušeli Bibli studovat už dříve – a bezúspěšně. Bude se vám pokoušet namluvit, že je to pro vás příliš složité, že se vám to stejně nikdy nepodaří, že ani nemá cenu to zkoušet.

Velice bych si přála mít možnost si s vámi osobně promluvit, abych vás mohla povzbudit, dodat vám odvahu a podepřít vás – tak abyste sami sebe dokázali ukáznit, abyste směřovali ke zbožnosti. O těchto krizových obdobích vím, že „jedině ti, kteří se znají ke svému Bohu, zůstanou pevní a budou podle toho jednat“ (Da 11,32). Jak zvláštní doba pro církev. Doba, ve které má směle zvěstovat Boží slovo uprostřed pokřivené a zvrácené generace.

Kéž by vám Bůh dal jasnou vizi, co On může ve vašem životě skrze induktivní studium Bible učinit, a kéž byste vydrželi tak dlouho, dokud tato vize nebude naplněna. Bůh vám žehnej. Nechť si vás sám používá mnohem víc, než jste se kdy odvážili snít!

– Kay Arthurová

Induktivní studium, jeho cena a radost z něj

Bible vznikla proto, aby se každý mohl dovědět, kdo je Bůh a jak žít způsobem, kterým mu budeme dělat radost.

Bůh chce, abychom si s Ním vytvořili blízký a osobní vztah. Chce být naším Otcem. A abychom tento vztah mohli mít, musí s námi hovořit. Chce nám vysvětlit, kdo vlastně je, a jak s ním můžeme tento blízký a nádherný vztah mít. Také chce, abychom pochopili požehnání spojené s životem v poslušnosti Jeho slova a důsledky neposlušnosti. A nakonec chce, abychom znali pravdu o životě a o tom, co se má stát v budoucnosti.

V Bibli se o životě dovídáme všechno, co potřebujeme vědět. A proto je nutné, abyste ji studovali sami pro sebe.

Bibli lze studovat mnoha způsoby. Existuje celá řada studijních pomůcek, které vám mohou pomoci s jednotlivými biblickými knihami. Stále ale musíte mít na zřeteli jednu věc. Abyste zjistili, co Bible říká, sami ji musíte číst takovým způsobem, kterým zjistíte, co se v Bibli píše, co to znamená, a jak to můžete aplikovat ve svém životě. Nejlepším prostředkem je takzvané induktivní studium. Neřekne vám, co Bible znamená ani čemu byste měli věřit. Namísto toho vás seznámí s metodou studia Božího slova, kterou budete moci aplikovat na kterýkoli biblický úsek – kdykoli po celý zbytek svého života.

Hlavním předpokladem pro tento typ studia je ochota zpomalit a skutečně hledat, co daný oddíl z Bible říká. Možná to vypadá jednoduše, ale v dnešní době je to asi to nejtěžší. A přiznejte si, nekladete si někdy otázku, zda naše přezaměstnanost – i když třeba pro Boha – nám často nebrání stát se tím, čím nás Bůh chce mít?

Induktivní studium používá Bibli jako základní zdroj informací o ní. Bibli zkoumáte sami, zcela neovlivněni závěry biblických učitelů a tím, co z Bible načerpali druzí lidé. Přestože jejich práce má cenu, opakovaně se ukázalo, že

lidé se naučí více a budou si i lépe pamatovat, když na něco přijdou sami. Komentáře, další knihy, nahrávky i jiné informace mohou pomoci jen tehdy, když jste si vše sami napřed důkladně pročetli a promysleli. Pak mohou sloužit jako dotažení vlastních objevů a závěrů.

Možná už některé principy induktivnícho studia znáte. Jestli jste třeba chodili na přednášky z přírodopisu, studovali jste žáby tím způsobem, že jste je pozorovali. Abyste mohli žáby důkladně studovat, je nutné nejdřív jít k řece nebo k potoku, kde žijí. Pozorujete, jak kladou vajíčka a jak se z nich vyvíjejí pulci. Pak sledujete, jak se jim vyvíjejí zadní a přední nožky, jak rostou, až jsou z nich nakonec velké žáby, které mohou vylézt z vody. Když jste zjistili, jak žáby reagují na nové prostředí na souši, tak si asi jednu chytíte a pozorujete ji z blízka. Nakonec ji vezmete do laboratoře, kde ji budete pitvat, abyste zjistili, jak vypadá uvnitř. A nakonec si přečtete, co o žábách zjistili ostatní biologové. Tak uvidíte, zda jste došli ke stejným závěrům.

Induktivní studium Bible představuje stejný proces: začnete u Bible, prozkoumáte prostředí, ze kterého vychází – a potom se zaměříte na samotnou Bibli, abyste získali informace „z první ruky“. Až objevíte všechno, čeho jste schopni, pak svá pozorování srovnáte s pozorováním dalších zbožných lidí, kteří v různých dobách své studie o Bibli zaznamenali.

Bylo by mnohem jednodušší nejdřív si sednout, objevy o žábách si přečíst a zapomenout přitom na únavné plácání se v močálech, že? Ale takto byste získali jen informace „z druhé ruky“. Věděli byste, co o žábách řekli druzí, což může být zajímavé, a – aspoň doufáte – pravdivé. Ale tímto způsobem byste se s žábou nikdy nesetkali na vlastní oči.

Induktivní studium Bible vás přivede k osobnímu setkání se s Biblí, a tak i s Bohem; aby vaše víra byla založena na pochopení přijímaném s modlitbami a korektním výkladu Bible – na pravdě, která vás promění, budete-li podle ní žít.

Pustíte-li se do induktivního studia, získáte mnohem více, než jste kdy doufali, že byste ve svém porozumění Božího slova mohli získat. Uplatňováním principů induktivního studia Bible, které vám v této knize předkládáme, budete:

- vybaveni pro samostatné studium Božího slova
- nezávislí a nebudete se muset spoléhat jen na výklad někoho jiného
- vyrostete ve svém poznání Boha a Jeho cest
- výrazně posilněni ve své víře
- uvědomíte si autoritu Božího slova v běžném životě
- stále více si budete uvědomovat, co to znamená být v Kristu.

To je tedy náplní této studijní příručky, milí čtenáři. Je to návod, který vám má pomoci poznat a porozumět Bibli – abyste ji mohli studovat sami a přitom

vidět, co říká o Bohu, o vás – a o tom, co to znamená být navždy součástí Boží rodiny.

Začněte od základů

Induktivní studium Bible se skládá ze tří součástí. Podíváme se na ně jednotlivě, ale ve skutečnosti se často navzájem prolínají. Jsou to:

POZOROVÁNÍ
Zjistěte, co Bible říká!

Pozorování vám odpoví na otázku: *Co daný oddíl vlastně říká?* Už se vám někdy stalo, že jste si z Bible přečetli knihu, kapitolu nebo třeba jen jeden verš, a za pět minut jste si vůbec na nic z toho nemohli vzpomenout? Tak často čteme Bibli jen očima, a přitom se nám myšlenky toulají někde jinde. Může se to stávat z několik důvodů. Buď:

- si myslíme, že na nás Boží slovo nějakou magickou silou zapůsobí, aniž bychom sami vyvinuli jakékoli úsilí, nebo
- ve skutečnosti nevěříme, že bychom čtenému oddílu mohli rozumět, nebo
- čekáme, až o tomto oddíle bude hovořit pastor, a tak se dozvíme, čemu bychom měli věřit.

Často zapomínáme, co jsme četli, jednoduše proto, že nevíme, co v biblickém textu hledat. A proto se v první části této knihy naučíme, co byste měli v Bibli hledat, když ji čtete.

Protože pozorovat znamená objevit, co daný oddíl říká, vyžaduje to čas a také zkušenosti. Zjistíte, že čím víc budete číst a poznávat nějakou biblickou knihu, tím více vám budou její pravdy zřejmé. Budete uchváceni bohatstvím duchovních pokladů, které jsou obsaženy i v té nejkratší biblické knize – a přijdete si na to sami! Budete mít jistotu, že je opravdu znáte!

VÝKLAD
Zjistěte, co to znamená!

Výklad vám odpoví na otázku: *co daný oddíl znamená?* Základem pro správný výklad je vždy pečlivé pozorování. Výklad je proces objevování významu textu. Když budete Bibli pozorně zkoumat, význam se pro vás stane naprosto zřejmým. Ale když se vrhnete bezhlavě do výkladu, aniž byste text nejprve pečlivě prozkoumali, vaše porozumění bude zkresleno vašimi předsudky – tím, co si *vy* myslíte, co *vy* cítíte nebo co řekli *druzí lidé* – místo toho, co skutečně říká Boží Slovo.

Výklad nemusí být nutně oddělený od pozorování, protože často při důkladném zkoumání textu najednou objevíte, co to znamená. Výklad tedy vyplývá z pozorování.

Výklad v sobě přesto může zahrnovat separátní činnosti nebo kroky, které překračují hranici pouhého pozorování samotného textu. Jedním z příkladů je zkoumání křížových odkazů. Pravidlo číslo jedna tedy zní: ať Bible sama vykládá Bibli. Můžete použít i jiné pomůcky – výklady jednotlivých slov, biblické komentáře, slovníky, ale jen abyste *zkontrolovali* své závěry nebo prohloubili své znalosti historického a kulturního pozadí daného textu. V této knize vás seznámíme s principy výkladu. V samostatných oddílech se seznámíte s různými literárními styly, a používáním obrazné řeči, podobenství a alegorie. Také vám ukážeme, jak studovat jednotlivá slova a jak používat pomůcky ke studiu Bible, které vám mohou být při učení velmi nápomocny. Bude to velmi vzrušující – a získáte přitom nové poznání!

APLIKACE
Zjistěte, jak to funguje!

Aplikace vám odpoví na otázku: *Jaký je význam tohoto oddílu pro mě?* To bývá obvykle první věc, která nás při čtení Bible zajímá. Správná aplikace však začíná vírou, ze které vychází to, kým jsme a co děláme. Jakmile jednou víte, co daný oddíl znamená, jste zodpovědní nejen za uvádění objevené pravdy do svého života, ale budete se rovněž zodpovídat z toho, když to neuděláte! Konečným cílem osobního studia Bible je proměněný život a hluboký, trvalý vztah s Ježíšem Kristem.

Aplikace není třetím krokem v procesu induktivního studia. Její místo je v okamžiku, kdy stojíte pravdě tváří v tvář a rozhodujete se, že zareagujete – poslušností vůči této pravdě. Východiskem pro proces výkladu je 2 Tm 3,16–17:

„Veškeré Písmo je vdechnuté Bohem a je užitečné k učení, k usvědčování, k napravování, k výchově ve spravedlnosti, aby Boží člověk byl takový, jaký má být, důkladně vystrojený ke každému dobrému skutku.“

Když víte, co Bůh říká,
co to znamená a jak Jeho pravdu
uvést do praxe, jste vybaveni
do každé životní situace.

Být ve svém životě připraveni ke každému dobrému činu – zcela připraveni zvládnout každou situaci způsobem, který oslaví Boha – to je nejen možné, ale je to Boží vůle. A právě tohle se naučíte, když budete ve svém životě aplikovat uvedené principy studia. Mohli bychom vám vyprávět stovky příběhů o tom, co Bůh udělal, když se lidé podřídili určité kázni a poznávali jeho Slovo tímto způsobem. Vaše srdce se bude chvět radostí! Ale teď tu nejsme, abychom si

vyprávěli; naším úkolem je představit vám induktivní metodu studia Božího slova. A pak budete moci vyprávět svůj vlastní příběh. Moc rádi si ho poslechneme.

Jak spolu navzájem souvisí pozorování, výklad a aplikace

Přesný **výklad** a správná **aplikace** záleží na pečlivosti **pozorování.** Proto je nesmírně důležité, abyste si osvojili jisté pozorovací schopnosti. Zpočátku se vám bude zdát, že to zabere moc času, nemáte na to nebo si budete připadat neohrabaně. Naučit se studovat induktivně je proces, který nezvládnete přes noc. Důležité je se jej stále snažit používat – znovu a znovu, až se z něj stane téměř návyk – skvělý návyk.

Při používání induktivního přístupu někdy zjistíte, že pozorování, výklad a aplikace proběhnou současně. Bůh vám může dát textu porozumět kdykoli, buďte proto citliví na jeho vedení. Když vás jednotlivá slova nebo oddíly začnou oslovovat, na chvilku se zastavte a přemýšlejte, co vám Bůh právě ukázal. Porovnejte si tuto pravdu s tím, čemu věříte a jak žijete.

Když víte, co Bůh říká, co tím myslí a jak jeho pravdy uvádět do života, budete připraveni na všechno, s čím se v životě můžete setkat. Pilným studiem Božího slova pod vedením svatého Ducha zakotvíte tak pevně, že přečkáte všechny životní bouře. Poznáte svého Boha. A až ho poznáte, budete nejen silní, ale budete své poznání pro něho také mocně používat (Daniel 11,32).

Část první

POZOROVÁNÍ

Zjistěte, co Bible říká!

1

Pravidla pro práci s kontextem

Tak se posadíme a dáme se do toho. Čím začnete? Nejprve se podívejte na text jako na celek. Textem rozumíme tu část Bible, kterou chcete studovat. Doporučujeme, abyste studovali Bibli po jednotlivých knihách, protože každá biblická kniha obsahuje samostatné poselství. Celá kniha se potom nějakým specifickým způsobem vztahuje k celému Božímu slovu. Vyberte si tedy text – biblickou knihu – a při studiu se řiďte následujícími pravidly.

1. Začněte modlitbou.

Začnete se učit používat nejefektivnější metodu studia Bible. Všechno bude metoda, kromě práce svatého Ducha.

V J 16,13–15 je uvedeno, že ten, který nás uvede do veškeré pravdy, ten, který nám zjevuje Boží věci, je svatý Duch, náš Učitel, který je stále s námi. A tak proste Boha, aby vás skrze svého Ducha uváděl do veškeré pravdy, aby vám otevřel oči, abyste se mohli „chopit nádherných věcí" z jeho slova. Začněte modlitbou – a po celou dobu modlitbu nepouštějte ze zřetele.

2. Prozkoumejte kontext.

Induktivní přístup začíná důkladným prozkoumáním kontextu – souvislostí.

Jedním z nejdůležitějších principů správného zacházení s Božím slovem a induktivního studia Bible je vykládat Bibli v kontextu. Proč? Protože *kontext je při výkladu vždy určující.* Slovo kontext znamená to, co „doprovází text". Obecně řečeno, kontext je prostředí, ve kterém je něco zasazeno, okolí, ve

kterém něco existuje nebo se objevuje. Vzpomínáte si na pulce v potoce? Tam je kontextem potok.

V rámci biblického studia kontext znamená slova, slovní spojení a věty obklopující jiné slovo, slovní spojení nebo větu. Kontext dává danému slovu, slovnímu spojení nebo větě význam a pomáhá pochopit, co autor říká. Kontext může být také širší – odstavce, kapitoly, knihy, případně celá Bible. Protože kontext je pro výklad daného oddílu klíčový nebo ho přímo určuje, je pro vás důležité znát kontext každého oddílu, který studujete.

Abychom dokreslili, jak kontext určuje význam slov, podívejme se na slovo *trouba.* Dejme tomu, že se vás někdo zeptá: „Co to vlastně znamená *trouba?"* Jak to vysvětlíte? Chcete-li skutečně dát odpověď vyčerpávající a přesnou, zeptáte se: „V jaké souvislosti bylo to slovo použito?" Slovo *trouba* může znamenat celou řadu různých věcí.

Může to být otvor ve sporáku s topnou spirálou, do kterého dáváme těsto, ze kterého působením tepla vzniká pečivo. Může to ale být také kus potrubí nebo hudební nástroj. Případně se může jednat o neuctivé označení někoho, komu to moc nemyslí.

Jediný způsob, jak se můžeme dovědět, co dané slovo znamená v našem případě, je podívat se na celý kontext. Prostředí (text, který obklopuje studované slovo), ve kterém se naše slovo objevuje, nám pomůže vysvětlit konkrétní význam.

Příklad: Co by to asi mohlo znamenat, víme-li, že se jedná o situaci, která se odehrála v bytě?

> „Vzpomínám si, že jsem ještě ani neodemkl, a už jsem něco podivného cítil. Co se to jen mohlo stát? V předsíni byla dost hustá namodralá mlha, která houstla směrem ke kuchyni. Vylekal jsem se a běžel tam. Honem jsem v kuchyni otevřel všechna okna, abych vůbec něco viděl. Zdroj dýmu se evidentně nacházel v troubě. Jak se mi ulevilo! Bál jsem se, že se něco stalo mé ženě. V poslední době jí často nebývalo dobře. Nikde tam nebyla. Prošel jsem tedy celý byt a našel jsem ji, jak klidně spí v ložnici. Dala péci bábovku, chtěla mne překvapit, a pak si na chvilku šla lehnout, protože byla unavená. A protože usnula, „chvilka" se poněkud protáhla."

Víme, že kontext znamená „to, co obklopuje nebo doprovází daný text". Jaká informace nám pomůže určit, o který z významů slova *trouba* se v tomto případě jedná?

Vidíme, že v textu se dvakrát objevuje slovo „kuchyň", a o troubě se dovídáme, že byla v kuchyni, a že z ní vycházel zapáchající dým. Tím, že prozkoumáme kontext, prozkoumáme tvrzení, která obklopují slovo „trouba", a podle

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázku z knihy ***Jak studovat svou Bibli*.**
Pokud se Vám ukázka líbila, na www.palmknihy.cz si můžete zakoupit celou knihu.